Anul al 54-lea 10 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei 10 Pagini Nr. 226 Miercuri 18 August 1937
P IIII
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

O bogăție neîncurajată

Printre bogățiile țării, pe care le-am putea valorifica cu mult folos și nu cu prea multă trudă pe piețele de export, ar fi și aceea a fructelor.

Nucile, merele, strugurii, pepenii și oricare din pometurile ce se recoltează sub minunatul climat al țării noastre, ar fi menite să aducă un important spor de câștiguri populației din regiunile de deal ale țării noastre, formând în același timp un serios capitol de venituri pentru economia națională.

Am făcut însă prea puțin pentru desvoltarea acestui comerț și încă și mai puțin pentru desvoltarea acestei minunate culturi. Și chiar ce s'a făcut, a fost fără plan, fără metodă și mai ales fără continuitate.

Mai întâi, trebue să știm că organizarea și desvoltarea comerțului cu fructe trebue să meargă mână 'n mână cu organizarea și desvoltarea culturii fructelor... Or, vițiul fundamental al pomiculturii românești este acela de a fi amestecat soiurile, de a le fi înmulțit și împestrițat, chiar în regiunile, care, din vremi bătrâne, isbutiseră să selecționeze și să desvolte un soiu anume, ce făcea caracteristica și fala regiunii. Țara noastră excela înainte în podgorii pe regiuni de specialitate consacrate. Azi nu numai regiunea, dar fiecare vie în parte este împestrițată cu toate varietățile posibile — s'or potrivi nu s'or potrivi condițiunilor locale: sol, climat, umiditate, etc. La fel cu merele și cu toate fructele de mare producție. Amestecându-le, le-am pierdut rasa, nobletea, care este opera adaptării și a timpului, așa cum am pierdut și rasa vitelor, a cailor, a oilor, împărțite și cunoscute mai înainte după regiuni, cum erau vestiții cari dobrogeni (rasă arabă), sau cei de Basarabia sau de R. Sărat, Ialomița, ori caii moldovenești, etc.

Nu i-am păstrat curați în tiparele originale, nu am fost grijuliv cu încrucișarea și cultivarea lor, i-am tot amestecat până ne-am trezit cu ei degenerați și pieriți.

La fel am procedat cu viile, la fel cu fructele (merele crețești, domnești, călugărești).

De aceea, acum când vântul refacerii a început să adie și să pue în mișcare inițiativele în toate direcțiunile, să începem truda dela capăt și în acest domeniu.

Elveția se interesează de fructele românești. Germania, Polonia și Cehoslovacia sunt mai de mult clientele noastre. Ba, transporturi de fructe românești au răzbit până în țările scandinave, până în Palestina, trecând chiar și Oceanul, în America, unde am exportat în anii din urmă cantități importante de nuci.

Grija noastră trebue să înceapă însă dela cultura lor. Să reducem tipurile la unul sau două pe regiune din fiecare fructe, dar să punem toată grija ca producția să fie de cea mai bună calitate.

Sunt în California regiuni întregi unde nu se cultivă de cât un singur soiu de prune și de piersici. Prin chiar aceasta, producția lor este oarecum automat standardizată și selecționată, fapt care a întins peste mări și peste țări faima produselor californiene.

Același grije trebue pusă însă și în alegerea calităților de export, în ambalaj și în prezentare, sub garanția celui mai riguros control la punctele de ieșire.

Așa au procedat iugoslavii, bulgarii și ungurii, izbutind să-și introducă fructele — cu preferință — pe toate piețele europene.

E adevărat, însă, că în aceste țări, cultivatorii și exportatorii (cooperativele) s'au bucurat de speciale încurajări din prtea statelor respective.

GROAZNIC ACCIDENT
LA O CURSĂ DE AUTOMOBILE IN ITALIA
4 MORȚI

Roma, 15 (Radio). — **Un groaznic accident s'a întâmplat azi dimineață la Pescara, în timpul cursei de automobile pentru cupa Acerbo.**

Automobilul condus de italianul Pasquino Ermini s'a ciocnit cu mașina condusă de englezul Reginald Tongue.

Mașina lui Ermini a fost aruncată în mijlocul mulțimii, care a fost cuprinsă de panică.

Patru spectatori au fost omoriți pe loc.

Ermini este grav rănit și starea provoacă cele mai mari îngrijorări.

Nenorocirea din gara Afumați

Mecanicul unui tren de marfă omorât

Craiova, 15 August

In gara Afumați s'a întâmplat o nenorocire. Mecanicului Pantelimon Popescu, din depoul Craiova, care conducea trenul de marfă nr. 1665, i s'a părut la un moment dat, că locomotiva are un defect.

El s'a dat jos să observe funcționarea locomotivei, autorizând pe fochist să deschidă regulatorul.

După observațiile făcute, mecanicul a voit să se urce în tren din mers, însă fiind suferind de mâna stângă, nu s'a putut ține de bara mașinii și a căzut sub roatele celui de al 4-lea vagon.

Nefericitul mecanic a fost tăiat în două. In urma lui a rămas o familie împovărată.

Autoritățile C. F. R. și parchetul au deschis anchetă.

Dela serbările sportive din Predeal

M. S. Regina Maria la concursurile de atletism de la Predeal

Marile serbări marinărești de la Constanța

Banchetul de pe vasul „Regele Carol" — Discursul M. S. Regelui

Constanța, 15 August

La ora 1,30, pe bordul poștalului „Regele Carol" s'a dat un banchet la care au luat parte 100 invitați.

D. ministru Irimescu a rostit următoarea cuvântare:

Discursul d-lui ministru Radu Irimescu

Sire,

Ziua de azi este o zi de unică și nesperată măreție pentru marinarii români. Pentru prima oară, în cursul existenței lor, cele două bune surori, marina regală și comercială, își serbează patronul. Pentru prima oară în istoria țării și a marinei române, un ministru al aerului și marinei poate lua cuvântul înaintea Suveranului său. Această prea mândră și deosebit de înaltă cinste îmi revine mie și de aceia, umil, mărturisesc Sire, că mă simt cuprins de o adâncă emoție.

Indreptându-ne în primul rând gândul către dumnezeiasca Fecioară, protectoare bună a tuturor marinarilor, o rog să ajute ca înfrățirea realizată de Majestatea Voastră între ambele marine și între acestea și aer, să fie nelimitată, iar roadele acestei înfrățiri să fie cele dorite de toată suflarea românească.

Sire, cuvintele regale pe care Majestatea Voastră le-a rostit în 1934, cu prilejul unei alte serbări a patronului marinei, sunt pentru toți o dovadă deplină că nimeni altul n'a înțeles mai bine ca Majestatea Voastră rostul marinei noastre de război și comerciale. Nimeni altul n'a înțeles mai bine și mai desăvârșit ca Majestatea Voastră, calea ce trebuia luată, pentru ca aceste marine surori să ajungă să fie pentru țară ceeace nădăjduim toți dela ele.

Indrăsnesc, cu îngăduința Majestății Voastre, să citez acele cuvinte regale, căci prea sună frumos în auzul tuturor.

„Eu țin ca marina noastră să fie o marină puternică în care să bată un singur suflet și un singur gând, în care marinarii să fie adevărați marinari, a căror dragoste să nu fie pe uscat, ci departe, pe valurile vijelioase ale mărilor, al căror suflet să fie legat de o singură pasiune: nava lor".

Porunca Majestății Voastre a fost auzită și înțeleasă. Cu mijloace reduse, dar cu patriotică hotărâre și pricepere, cu minte și brațe românești, navele noastre fluviale au fost renovate și vor fi în scurt timp la înălțimea misiunii pe care nimeni nu poate s'o conteste în apărarea țării.

Spre a putea coopera cu armata la apărarea coastei noastre, au fost înzestrate cea mai mare parte cu armamentul ce lipsea, ca să poată deveni astfel unități reale de lupte.

Pentru marina noastră a început o nouă eră.

In foarte scurt timp, marina și țara aceasta de oameni, cari până acum în nicio îndeletnicire nu s'au arătat neîndemânateci, vor putea să-și construiască nave cu brațele și cu munca de fii ai pământului românesc. Șantierul naval, care va lua ființă pentru submarine și vase comerciale, va lega cu adevărat glia aceasta rodnică și bogată de apele sale îmbelșugate și de marea care o scaldă.

Prestigiul acestei țări, Sire, la a cărui splendidă radiere Majestatea Voastră lucrează cu toată ardoarea, va căpăta o pârghie puternică aproape unică, — flota de comerț a României, — iar pentru ca imediatele nevoi să poată fi repede satisfăcute, s'a făcut un prim început cu cele patru motoare — cargoboturi — de câte 5000 tone, comandate de curând de S. M. R.

Pot afirma, cu toată inima, că înaltul gând al Majestății Voastre dela 15 August 1934 a găsit pretutindeni desăvârșită înțelegere, pe toate tărâmurile desvoltării noastre maritime.

Zeci de vase noui vor veni să mărească patrimoniul național. In această zi plină de sărbătoare, marinarii, prin mine, Vă exprimă, Sire, o adâncă și indestructibilă recunoștință. Sunteți pentru dânșii suprema speranță a unei marine demnă de o țară în plin avânt, personificarea desăvârșitei idei de neam și patrie, pentru care sunt gata să se jertfească și să-și amestece sângele lor românesc, cu marea, pentru rege și țară.

Să trăiți, Majestate!

Cuvântarea Majestății Sale Regelui

D-le Ministru, Domnilor,

Și pentru Mine este o bucurie nespusă de a putea serba această zi a marinei după nouile auspicii ale unui organism de Stat, care să aibă grija exclusivă a acestei ramuri de activitate națională, noul minister al aerului și al marinei.

In cuvântarea Mea din anul trecut am indicat această necesitate ca una din viile Mele dorinți. Astăzi sunt fericit că a fost adusă la îndeplinire și de a constata că a început a-și da roadele.

Acest minister, care a început modest și care, am plăcerea de a anunța azi, că se va completa prin trecerea direcțiunii porturilor și comunicațiilor pe apă de la ministerul comunicațiilor la cel al marinei, va fi chemat, sunt sigur, să întărească și să desvolte marina noastră, așa cum am conceput-o Eu, ca un organism unic de propășire națională.

Astăzi, putem zice că serbăm pentru prima dată, aci, serbarea marinei unificate a țării românești.

Nu vorbim aci de marină de comerț și marină de război, ci vorbim de marină, și nu este serbarea marinelor, ci este serbarea marinarilor.

Spiritul marinăresc, care cere o educație deosebită, care face ca oricine care a trecut prin marină să devină și să rămână un cetățean conștient și util țării sale, este spiritul care doresc să domnească atât în marina de comerț, cât și în cea de război.

Marina noastră a trecut prin nenumărate greutăți, a trecut, — pot să spun, — prin ani de jale.

Incepând cu ziua de azi, afirm — și voi avea grijă ca aceasta să fie o realitate — marina noastră a pășit pe drumul propășirei, al sporirei și întăririei ei.

Incercările cari s'au făcut, modeste, astăzi încep să se desvolte din ce în ce: pe tărâmul marinei comeciale, achiziționarea a celor prime vase acum câțiva ani, iar anul viitor aducerea a două noui vase de pasageri, cari vor purta numele de „Transilvania" și „Basarabia", pentru ca să ducă astfel peste mări și țări fala provinciilor noastre unite.

Această desvoltare, care a început cu marina de comerț, va continua de azi înainte — pot afirma — și cu marina de război.

Este o marină scumpă, totuși avem nevoe de ea.

Ce anume vase se vor cumpăra, nu am căderea de a indica aci.

Dar pot afirma din nou că marina noastră va spori în anii ce vor veni.

Am totodată bucuria de a anunța că un vechiu proect, — care știu că este drag tuturor sufletelor marinărești, — faimoasa bază navală, va începe să se înfăptuiască.

Acestea sunt veștile bune pe cari, în această zi de sărbătoare, le pot aduce marinarilor Mei, pe cari — cred că este aproape de prisos să repet — sufletul Meu este atât de puternic legat și cari pot conta în orice clipă pe toată grija Mea.

Cu toată dragostea sufletului Meu ridic paharul pentru sporirea și întărirea marinei și în deosebi pentru sănătatea marinarilor Mei.

(Ultimele cuvinte ale M. S. Regelui au fost acoperite de puternice aplauze și ovațiuni).

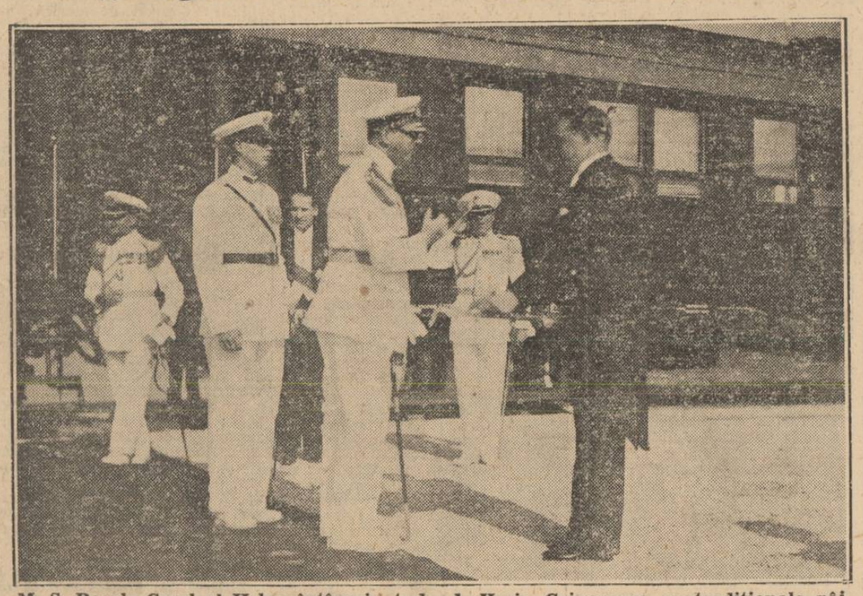

M. S. Regele Carol al II-lea întâmpinat de d. Horia Grigorescu, cu tradiționala pâine cu sare *(Foto Grigorescu)*

Serbările de după amiază

Punerea pietrei fundamentale a lucrărilor de consolidarea malurilor Constanței

Deși începute anul trecut, lucrările de consolidare a malurilor din Nord-Estul Constanței, — lucrări cari vin să asigure o existență sigură promontorului pe care e așezat orașul măcinat de vremuri, de ape subterane, și de valurile mării, — au fost inaugurate astăzi, în cadrul serbărilor marinei.

Asupra importanței acestor lucrări nu vom stărui, ea fiind arătată ani dearândul în ziarul nostru. Necesitatea executării lor s'a pus în discuție încă de acum 35 ani, când, pentru prima oară, orașul Constanța se vedea, pe an ce trecea, ros de apele subterane și de mare.

Din primele zile, această problemă a avut egida interesului regesc. Amintim în acest scop unul din documentele devenite istorice pentru orașul Constanța.

In anul 1911, schimonahul David Benți ,în numele chinovului „Prodrom", al călugărilor români de la mănăstirea Sf. Athos, care avea o proprietate pe str. Cărămidari, pe malul mării, adresează un apel Regelui Carol I, primul rege al României, căruia I se datorește ridicarea acestui prim port al țării la mare, rugându-L să ia măsurile necesare pentru împiedecarea năruirii orașului

Atunci s'a pus problema, pentru prima oară.

Războiul cel mare a suspendat continuarea lucrărilor, cari abea după o trecere de 25 ani sunt reluate, sub domnia regelui Carol al II-lea.

In câțiva ani, Constanța va fi îngrădită de ziduri imense de piatră, care să-i asigure existența.

Inaugurarea acestor lucrări s'a făcut într'un cadru deosebit

La ora 4, M. S. Regele, însoțit de Marele Voevod Mihai și urmat de membrii guvernului și d. Horia Grigorescu, primarul orașului, a coborît pe dig. P. S. S. Episcopul Gherontie, înconjurat de cler, a săvârșit slujba religioasă.

După aceasta, d. Horia Grigorescu, sub a cărui conducere au început aceste lucrări, a rostit următoarea cuvântare:

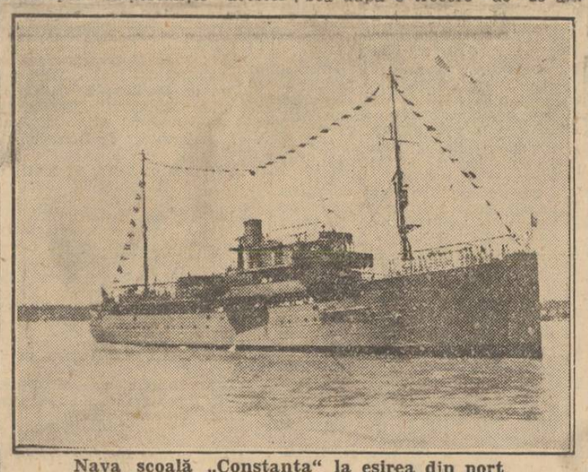

Nava școală „Constanța" la eșirea din port *(Foto Grigorescu)*

Discursul d-lui Horia Grigorescu, primarul municipiului

Problema consolidării malurilor își găsește astăzi, în Inalta prezență a Majestății Voastre, începutul de serioasă și hotărîtă executare.

Din anul 1894, cu ocaziunea prăbușirei unor întinse terenuri dealungul str. Cărămidari, paralelă cu Marea, autoritățile constituite încep să gândească la găsirea mijloacelor pentru stăvilirea prăbușirilor continui și întărirea malurilor de N—E ale orașului Constanța.

După ce arată cum s'a succedat întocmirea planurilor pentru aceste vaste lucrări, d. primar spune:

Valoarea totală a lucrării, excluzând pe cele edilitare, se cifrează la suma de 331.000.000 lei, lucrări executabile și plătibile timp de 9 ani și până la 1944, aceasta din cauza mijloacelor financiare reduse ale primăriei municipiului Constanța.

Vom fi înfăptuit prin consolidarea malurilor de N—E ale Municipiului, un vechiu deziderat al locuitorilor acestui oraș, amenințați în starea și avutul lor; vom fi realizat legătura de centură a litoralului, permițând celor dela Sud, ca ocolind orașul dealungul B-dului Marelui Voevod Mihai, astăzi în construcție, trecând pe cel al Reginei Elisabeta, pășind pe Bulevardul acesta, care cu îngăduința Voastră, Sire, va purta numele Majestății Voastre, să ajungă în partea de Nord a aceluiași litoral, făcându-se astfel legătura dealungul mării între stațiunile noastre balneo-climatice.

Mulțumim tuturor acelora cari ne-au sprijinit.

In numele cetățenilor acestui oraș, ocrotit, întărit și înălțat prin atențiunea și indemnul continuu și de tradiție al Auguste Voastre Dinastii, vă mulțumim, Sire, cu recunoștință și din suflet, pentru Inalta Voastră prezență și pentru larga înțelegere și încurajare pe care realizarea acestui proect a găsit-o în înțelepciunea Majestății Voastre.

Să trăiți Sire,

Să trăiască Marele Voevod Mihai de Alba Iulia,

Să trăiască Augusta Voastră Dinastie.

*

Majestatea Sa Regele și Marele Voevod Mihai au aruncat prima mistrie de ciment peste blana care va acoperi pergamentul inaugural.

Lumea, strânsă pe maluri, a isbucnit în nesfârșite urale.

Suveranul și Marele Voevod Mihai, urmați de membrii guvernului, s'au îndreptat apoi, pe jos, pe bd. de la Cazinou, spre locul unde se înalță statuia reginei-poete Carmen Sylva.

DESVELIREA STATUEI CARMEN SYLVA

Dealungul bulevardului, de la cercul militar până unde se ridică tribuna din fața statuei, e o mare de capete.

Sunt peste 20 mii de oameni.

Asociații patriotice, sportive, funcționărești și muncitorești, cu steaguri ,elevi și eleve ale școlilor secundare și primare, cercetași și străjeri, au isbucnit cu toții în urale.

Massa muncitorilor din port, în frunte cu d. Aurel Negulescu, președintele sindicatului docherilor manuali, în număr impresionant, dă tonul uralelor.

Majestatea Sa, vădit impresionat de spontana manifestație de dragoste a poporului, a răspuns tuturor, surâzând.

In fața tribunelor, d. Vasile Belu, prefectul județului, prezintă Suveranului pe membrii comitetului datorită cărora Constanța se poate mândri cu încă un monument.

Majestatea Sa strânge pe rînd, mâna d-nei Maria Dimitriu Castano și d-lor Gh. Coriolan, Al. Gherghel, I. A. Rudic, Ștefan Mitescu și sculptorului Jalea.

P. S. S. Episcopul Gherontie, înconjurat de cler, oficiază slujba religioasă și apoi stropește monumentul și asistența cu apa sfințită.

Majestatea Sa taie panglica, ce ține strânsă pânza care acoperă statuia.

In fața ochilor scăldați în lumina soarelui, apare, în mărime naturală, Regina poetă, ca să trimită și azi navigatorilor, salutul Său și cuvinte de îmbărbătare ,așa cum făcea odinioară, când petrecea toată vara la Constanța.

La picioarele statuei, pe un soclu de piatră, un artist mângâe lira ,simbol al poeziei.

CUVÂNTĂRILE

Primul la cuvântul d. prof. Gh. Coriolan, președintele comitetului „Pro Carmen Sylva", care spune:

Discursul d-lui profesor Gh. Coriolan

In toamna anului 1934, după inaugurarea statuiei lui Mihail Eminescu, Constanța și-a îndreptat un gând de ploasă recunoștință spre cea dintâi Regină a României, spre nobila și în veci neuitata poetă Carmen Sylva.

După o activitate de trei ani, comitetul de acțiune își închee azi mandatul.

Printre mijloacele întrebuințate de comitet, au fost șezătoarele din sala liceului, cu conferințe despre viața și opera Reginei Carmen Sylva și alte subiecte ținute în majoritate de profesorii liceului „Mircea cel Bătrân", avocați, magistrați. Au dat concurs asociațiile corale și toate persoanele cu cultură muzicală din oraș.

Mulțumim călduros tuturor cari ne-au ajutat în această operă.

Alt mijloc, au fost listele de subscripție. Numărul covârșitor al subscriitorilor este al celor cu sume mici, începând dela un leu, iar printre acești modești donatori, cei mai numeroși sunt copiii din clasele primare.

Elevele și elevii din liceele din oraș au dat concurs cu tot avântul lor tineresc, iar profesoarele și profesorii secundari au dat cel dintâi exemplu.

Au subscris sătenii din județ, și-au dat obolul lucrătorii din port. Au făcut colecte și au donat cetățeni din toate profesiunile, civili și militari, și din toate clasele sociale.

Ne-a dat un larg concurs Banca Națională, prefectura județului Constanța, Camera de industrie și comerț, și d. ministru V. P. Sassu.

Comitetul de acțiune mulțumește d-lui primar al municipiului, Horia Grigorescu, prin a cărui înțelegere largă am ajuns la ținta dorită.

Sire,

Comitetul de acțiune vine cu cel mai adânc respect să vă exprime recunoștință vie fiindcă ați venit să onorați și să înălțați această serbare și Vă urează viață îndelungată în deplină sănătate, ca să prezidați în viitor alte biruințe din ce în ce mai mari ale gândirii și simțirii românești.

Domnule primar,

Comitetul vă încredințează acest monument și vă roagă să-l păstrați ca să poată fi transmis generațiilor viitoare, ca un semn de venerație și recunoștință din partea populației constănțene pentru Marea Regină și Poetă Carmen-Sylva.

(Continuare în pag. 3-a)

M. S. Regele, urmat de Marele Voevod Mihai și de miniștri, în portul Constanța *(Foto Grigorescu)*